

46

СВОБОДА НАРОДАМ ! ЛЮДИНІ !

СЛАВА УКРАЇНІ!

ГЕРОЯМ СЛАВА!

БЮЛЕТЕНЬ

Червень-Липень 1942 р.

Число 6-7.

ДЕРЖАВНИЙ ЧИН УКРАЇНИ

(Акт 30-го червня 1941 р.)

В трудну годину життя Українського народу доводиться зустрічати перші роковини віднови Української Держави. Звідусіль падають на український

Степан Бандера Провідник ОУН.

**Ярослав Стецько заступник
пров. ОУН і Голова Українського
Державного Правління.**

народ важкі удари. Іде завзятий, кривавий змаг двох чужих нам сил за панування над українською землею. Над усім українським народом на усій його землі зависло зловіще марево масового винищування й голоду.

І в цю важку хвилину тим яркіше могутніше вогненнє сяєво історичного акту 30. VI. 1941 р. те що його у цей день довершив Український Народ, як відвічний господар Української Землі, по своїй волі і по своєму святому праву.

Бо коли ж в дні 30-го червня 1941 р. понеслися на хвилях етеру по всьому світу слова маніфесту Оргнізації Українських Націоналістів під про- водом Степана Бандери, що від цієї хвилини на звільнених від московсько-більшевицької навали Західніх Українських Зе- млях твориться Українська Держава — то це сповнялася відвічна мрія цілих Українських поколінь, за яку клали голови найкращі сини України — це воплочувався в дійсність безсмертний ідеал української нації, жити своїм власним, вольним життям.

Те за що клали свої буйні голови княжі дружинники, за що кривавили- ся запорожські завзятці, за що вмірали геройські воїни української армії, й революції — сповнялося в акті 30-го червня. Сповнялося всупереч і проти волі чужих і ворожих нам, явних і прихованих сил нинішнього світу.

Проголошення віднови Української Держави в прадавньому княжому го- роді Данила і Льва, що ще не обсох від геройської крові українських вої- нів, революціонерів і невинних мучеників, — стало правним актом, завер- шенням вічного змагання до повноти прав і самостійного життя українського народу. Як вплив відвічної волі й сили українського народу стало конкретом.

Німецько-більшевицький збройний удар, що прийшов у дні 22. червня 1941 р. не заскочив нас, не застав українського народу не підготованим. Після трагічного, кривавого фіналу наших визвольних змагань 1917-21 рр. — українська нація, розшматована насильними кордонами в пеклі винищування й придушення, найшла своє несплямлене обличчя у збройному чині УВО й ОУН, БУД й СВУ. Двадцять довгих років геройської боротьби з усіма наїзд- никами Українських Земель стирало з українського народу клеймо раба. Він піднімався на увесь ріст, розгортав крила до нового льоту. Пролита в чес- ному бою кров українських героїв не всякала на марне в українську землю. На ній виростали щораз нові подвижники Українського Самостійницького Чи- ну і йшли шляхами, позначеними могилами упавших борців — до перемоги.

Боротьба за власну, самостійну державу, боротьба за вольне українське життя на українській землі — це була та відвічна сила, що в найгірніші хвилини історії українського народу — не давала йому упасти в ту безодню, в яку спихали його стільки віків наїзники.

Ми знали, що московсько-більшевицький залив 1939 і 1940 рр. всіх май- же українських земель наближує нас до сподіваного моменту останньої зброй- ної розправи з найгірнішим ворогом — Москвою. І до цієї розправи ми гото- вилися. Під большевицькою займанщиною, як і під польською, — та ще сильніше, — ні на хвилину не вмовкали розриви гранат, ні постріли крісів ні наганів.

Це говорив своє тверде слово український народ устами свого речни- ка — ОУН.

Обєднаний без різниць партійно-політичних поглядів під прапором ОУН — пішов увесь український народ на наказ Провідника ОУН, Степана Бандери — в останній бій.

Не за чужі ідеї і прикривані тими ідеями чужі інтереси — а за свою власну Самостійну Українську Державу ми станули до кривавої розправи з Москвою. І боротьбу цю, окроплену кровію революційної армії українського народу, що без технічно-військового вивізування йшла попереду, і в запіллі, діяла скрізь на кожному клаптику української землі, закріпив український народ у право державного акту 30-го червня.

Тут було сказане все, чого хотіли мільйони української нації, тут було сповнення української відвічної волі, що в цьому акті відроджувала свою державу 22-го січня 1918 1919 років. Тут була тверда основа здійснити IV Універсалом і Акт злуки — тут була кров українського народу.

47

Акт 30-го червня 1941 р. відкрив перед цілим українським народом обрії державного будівництва й до цього будівництва узявся український народ — станули всі чесні українці. Державне правління Ярослава Стецька, як кермуючий чинник будови Української Держави, уже в перших днях липня потрапило упорядкувати Західні Українські Землі. Та чужа сила перекреслила наші державні змагання. Акт 30-го червня 1941 р. признана ворожим актом, й Провідника ОУН й Голову Державного Правління Ярослава Стецька арештувала і вивезла поза межі ЗУЗ. Почалась відома акція проти українського самостійницького руху, проти українських громадян, діячів і членів ОУН. Український народ станув в обличчі жорстокої дійсності. Наступив період нової історичної проби — проби сили духа й волі українського народу та його національно-політичної зрілості.

Помилялися ті, що думали, що українці йдучи проти московсько-більшовицького наїздника зречуться власних ідей і цілей, стануть „Іванами без роду і без долі“...

Акт 30-го червня поставив перед ними чітко, що коли йде про боротьбу з відвічним ворогом Москвою — то всякий її ворог є нашим природним союзником, коли ж однак цей союзник не респектує національно-визвольних змагань українського народу і валуївським „не било и бить не может“ перекреслює зусилля й волю української нації жити власним державним життям, то нашим дорогам спільної боротьби і праці зійтись неможливо.

Світ в акті 30-го червня відчув, що український народ ішов завжди і йтиме далі на шляхи боротьби серед усяких, отже найбільш твердих умови тільки в змаганні за власні цілі й інтереси. Світові була продемонстрована завершена зрілість творити власне незалежне державне життя власними силами й зусиллями.

Цілі нинішньої велитенської війни, зокрема на Сході, стали тепер куди ясніші. Причиною цього в першу чергу непохатна воля українського народу, висловлена актом 30-го червня.

Акт державного чину 30-го червня був не тільки правним актом волі українського народу, але й фактичним завершенням одного етапу нашої боротьби.

Організація Українських Націоналістів, якій український народ і воля Призначення поручила історичну сторожу і провідництво української нації в новій фазі боротьби, входить у цю фазу ще з більшою силою і напругою. Хоч Провідник її, Степан Бандера, Голова Державного Правління, Ярослав Стецько і багато інших позбавлені волі — ОУН у повній історичній відповідальності йде непохитно вперед до визначеної цілі — Соборної і Самостійної Української Держави.

У святій вірі у незнищність українського народу, що протривав продовж віків усякі заливи і погопи, в твердому переконанні у правоту своїх самостійницьких ідеалів ОУН несе свій прапор несплямлений.

Не змели українського народу з лиця землі ні заливи дикунських орд, ні татарська потопа, ні лицька самоволя, ні московська захланність. Він стояв і стоїть посеред тих бур і навал непохитно і твердо. Вічний, незламний й героїський.

І в цю важку річницю український народ, вірний святому приреченню, яке складав перед обличчям Господа Бога й історією у дні проголошення Української Держави, йде далі під прапором ОУН до своєї мети — до Самостійної Української Держави.

Ми проходимо в цю річницю ще один важкий іспит на шляху боротьби за Державу. Загартовані у вогні боїв видержимо його.

БЕО ВІЧНОЮ Є ПРАВДА І ВІЧНОЮ Є ВОЛЯ.

А ВОЛЕЮ ОУН Є ВОЛЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ.

А СИЛОЮ ОУН Є СИЛА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ.

А ЦІЛЛЮ ОУН Є ЄДИНА ЦІЛЬ ЖИТТЯ І РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ, Українська Самостійна Соборна Держава.

Лицем до Сходу

Хоч як це не дивно, але ще сьогодні приходится пригадувати нашому заголові на ЗУЗ, що столицею України є Київ і що в проблемі України вирішальна роль належить Осереднім і Східнім Українським Землям (О і СУЗ).

Сьогодні, коли українську територію знову пошматовано на поодинокі займанщини, виростає знову небезпека, що в цих займанщинах відродиться політика власного загумінка. Грозить небезпека, що частини народу, втиснені у різні чужі державно-політичні системи, борючись перед натиском займанця своїх безпосередніх, вузких інтересів можуть стратити знід уваги ширші, всеукраїнські.

Візьмім конкретний приклад З.У.З. Українство на цих теренах має до діла з одного боку з німецькою окупаційною системою, з другого боку з польським елементом, все ще живим і заціпним. Натиск цього елементу на українство відчувається особливо на наших північно-західних окраїнах, а далі по великих містах. І ось під впливом цього всього тут на перший план висувається цілий ряд місцевих справ, які можуть заслонити собою справи всеукраїнського характеру.

А тимчасом у цілості української проблеми всі ті місцеві справи мають тільки дрібне значення. Це не значить, що громадянство не повинно цими справами займатися чи витратити на них означену кількість сил. Справа в тому, щоби перед очами цього громадянства українська справа стояла в усій її ширині й важливості. А це значить, що доля О. і СУЗ. мусить займати головну його увагу.

На вирішені значення О і СУЗ для цілості української проблеми складаються чинники духового і матеріального характеру, а саме культурно-історичної традиції і людського та територіального потенціалу.

Кожна нація заселяє означену територію і кожна падає рідної землі, полюбита погом і кров'ю, засіяна кістками поколінь, є для неї дорога. Але на цій землі є завжди означений осередок, особливо важкий і дорогий, до якого завжди рвуться почування і думки усієї національної спільноти як до свого центру, як до животворного осередка-джерела. Таким осередком для української нації був і є Київ, культурно-духовий і державно-політичний центр України. І навіть за часів московсько-більшевицького лихоліття, коли большевики створили наказу столицю України в Харкові навіть тоді Київ не перестав бути справжньою, духовою українською столицею. І самі большевики називали тоді Київ „культурним Донбасом“ України.

Коли ж мова про людський і територіальний потенціал, то тут вже само відсоткове відношення О і СУЗ до решти українських земель, яке приблизно можна визначити як 75:25, вказує на питому вагу материка. Три чверті всього українського населення і всієї української території, що їх складають О і СУЗ, промовляють дуже проречисто і переконливо. Бо ж проблема України — це проблема великого народу і великої держави а не якоїсь карлової буферної державки. Самостійна українська держава не може існувати без відповідно великого людського і територіального потенціалу, а його складають саме О. і СУЗ. Без цих земель не може бути справжньої самостійної української держави — і в тому суть цілої справи.

Щож торкається справи теперішнього стану на О і СУЗ, то український загаль на ЗУЗ має на це здебільшого помилковий погляд. Він переконаний, що справді німецька окупація цих земель не вирішила позитивно справи українського самостійного державного будівництва, але натомість вола авто-

матично зліквідувала на цих теренах большевизм. Дійсність показує що інше. Большевизм на О і СУЗ ще далеко не зліквідований він далі діє, хоч у зміненних формах. Передусім діє він силою тих фізичних і моральних спустошень, що їх він спричинив за чверть століття свого існування. Ті сили, які менш чи більш отверто йому протиставилися і протидіяли, він безоглядно винищував і може похвалитися тут більшими вислідами. Далі за чверть століття большевизм успів виховати собі кадри визнавців, яких частина далі все таки діє. Їх робота це різnorodна формою, на широку міру запланована і продовжена диверсія. Агенти большевизму пролізли в різні ділянки життя (в адміністрацію, поліцію, шкільництво, економічні установи й інш.) і тут діють далі, менше чи більше активно. Також молодь у деякій частині є просякнена большевицьким духом і треба ще довгої праці для її повного перевиховання. Далі, діють большевицькі партизани, які проводять військово-терористичну діяльність, большевицькі літаки скидають парашутистів і т. п.

Всі, вище названі чинники складаються на те, що навіть сьогодні — у великій мірі це треба завдячувати німецькій колоніальній політиці — большевизм є на О і СУЗ силою, з якою треба ще постійно рахуватися та боротися.

Щоби стан який існує на О і СУЗ був повністю ясний, подамо ще такі дані. На О і СУЗ виразно зарисовуються в українському громадянстві три групи, різні між собою що до віку і психіки. Перша це молодь, друга — це люди 30-40 років, третя — це люди від 40 років угору.

Ця остання група, цебто люди після сороківки, т. зв. старше покоління — це група по своїй природі, так сказатиб статична. Вона пам'ятає визвольні змагання 1913-21 рр., багатьох з поміж неї було їх більш чи менш активними співучасниками і має до тих часів багато сентименту. Це люди, які пройшли всі ці безконечні большевицькі „чистки“, розстріли, висилки, і все таки зуміли себе зберегти. Сталося це у великій мірі не так завдяки їх видержливості, як радше гнучкості, вмінню пристосуватися до всяких обставин. Сьогодні ці люди є щирими українцями і своєю психікою дуже нагадують колишніх „хуторянських патріотів“. Є це елемент, який може творити позитивні — вартості, але який завжди буде пригосовуватися до обставин, а не їх зміняти. Численні круги цієї групи становлять з національно-політичного погляду вартісних людей у кожному відношенні, а головню у справі конкретного державного будівництва.

Група середня — активна і провідна сьогодні в українському народі частина. Від старшого покоління вона корисно вирізняється своєю життєвою тугістю, і характерністю. Це група по своїй психіці революційна, з творчим запалом і розмахом, а її життєвий реалізм просякнений ідейністю. Між нею багато добрих фахівців із різних ділянок. В неї немає жодного почуття особистої меншевартості. У значній частині вона ще по своїх переконаннях марксистівська а у відношенні до справи самостійного українського державного будівництва поділена на три підгрупи; ворожу москофільську, нерішуву ні сюди ні туди і врешті третю націоналістичну-українську, її всю захонити нашою справою це проблема першорядної ваги, бо ця група надає сьогодні тої українському життю на О і СУЗ.

Врешті остання група — молодь — частинно просякнена комуністичним духом, але в своїй основі здорова, запальна, ідейна, хоче вчитися, рости, рвегься до діла. Вказати їй правильний шлях, заповнити її думки і почування ідеями українського націоналізму — ось завдання конечно незвичайно важливе і вдячне.

Справа будівництва самостійної української держави це є у львівській частині проблема націоналістичного виховання цієї молоді та цього покоління між 30 і 40 роками. Хто матиме їх думку, кому вони віддадуть свої сили, того буде справжня сила і влада на О і СУЗ.

Із прогнанням большевиків із України перед українським самостійницьким рухом відкрилися нові можливості й нові перспективи праці на О і СУЗ. Організований український націоналістичний рух вже використовував і далі

використовує ці можливості. Відповідна робота (виховно-пропагандивна, організаційно-вишкільна, політична й інші) вже пророблена й далі проводиться. Там на Сході йде від ряду місяців напружена, назовні малого-мінка і видна, але тим не менш тверда і жорстока боротьба за ідейне обличчя українського материка, яке по своєму намагаються оформлювати вчорашні і нинішні окупанти. Боротьба, що колись становитиме одну із найбільш героїчних сторінок нашої історії, боротьба для якої організований націоналізм змобілізував свої найкращі частини. Не місце тут говорити про деталі цієї боротьби, але підкреслити треба, що вона має для долі України вирішальне значення.

Важко сьогодні передбачити, який буде дальший розвиток подій на Сході. Та одне мусить бути всім нам ясне: наша головна увага мусить бути спрямована на О і СУЗ і всі наші головні сили мусять завжди бути готові до їх диспозиції. Не доля таких чи інших наших окраїн, є вирішальною для справи самостійної української держави, для нашого національного „бути чи не бути“, лише доля нашого материка — О і СУЗ.

Годі ба й непотрібно з тактичних оглядів вводити у подробиці порушеної тут справи. Зазначимо загально, що актуальний у нас клич це: **ЛИЦЕМ ДО СХОДУ!** Не занебруючи справ, що їх маємо під рукою на ЗУЗ чи деінде, треба нам завжди тямити про те, що найважливіше. А перше і найважливіше завдання, яке стоїть перед ЗУЗ (й еміграцією), бути передусім іспіхично завжди готовим до участі у праці й боротьбі на О і СУЗ, а далі брати вже сьогодні в цьому участь. Нехай ніхто не викручується, що він мовляв — хотів би в цьому напрямі працювати, але не знає як. Хто на правду схоче, той знатиме і ми йому скажемо, що і як треба робити та вкажемо можливості й перспективи цієї роботи.

ЗУЗ уявляють сьогодні собою відносно найбагатший резервуар українських самостійницько-державницьких сил. Ці сили вже сьогодні мусять брати участь у боротьбі за націоналістичне обличчя материка, а у відповідний час та у відповідній формі їх треба буде в цілому кинути на О і СУЗ, щоб причинитися до вирішення їх долі в позитивному для самостійної української державності сенсі.

В літі 1941 р. ЗУЗ й українська еміграція дала материкові похідні націоналістичні групи, які серед найтяжчих умов і виконали величезну творчу роботу на О і СУЗ. Беручи вже сьогодні в означених розмірах і формах активну участь у цій роботі, пам'ятаймо, що прийде час, коли ЗУЗ (й еміграція) муситимуть дати вже не похідні групи, але похідні армії, бійців й організаторів національного життя, співділати при творенні справжнього нового життя.

О і СУЗ це великий резервуар творчих сил (вистане згадати, що в 1939 р. на цих теренах було кругло три мільйони людей із середньою і високою освітою), фахових кадрів, широких можливостей. Але цим мільйонам треба дати це що їм знищила імперіалістична Москва, цим кадрам політичних провідників, які роблять з етнографічної маси націю, треба дати мцний самостійницький хребет, розпалити їх почування і душки до цього степеня націоналістичної бойової температури, як це є на ЗУЗ, щоб самостійна українська держава була для них вічною горячою тугою і цим повітрям та кормом, без якого ні дихати ні жити не можна. Український материк мимо кайдан окупантської колоніальної системи прокинувся до нового життя. Йому треба допомогти. Ось завдання яке стоїть на увесь рист перед українством на ЗУЗ.

Тому лицем на схід!

49

З приводу Холмських подій

Холмщина і Підляша ці найдаліше на захід висунені скравки української землі, переживають чергову мартирологію, що своїм трагізмом переростає не тільки те, що було в 1938 році, підчас відомого палення церков і навертання штиками на римокатолицизм, але й такіж самі практики Росії часів Миколи I-го й Олександра II з часів навертання цього ж самого населення на московське православ'є.

На теренах Холмщини і Підляша маємо від кількох місяців польсько-більшовицьку партизанку і німецьку пацифікаційну акцію, із вістрям спрямованим в українське населення. Це на перший погляд дивогляд. Тим не менш є він реальною дійсністю. Не самі банди, не ті чинники, що їх матеріяльно і морально піддержують, не ті терени, що є базою їх діяння відчувають на собі усі отрахіття пацифікації, але невинне українське населення.

* * *

Перед нами ряд звідомлень з різних околиць многострадальних західних окраїн. Звідомлень, що відкривають таку понуру картину подій, що навіть у той час, коли слово „смерть“ перестало робити своє враження, мусить потрясти до глибини душі кожного, в чийх жилах пливе українська кров.

Ось виїмки одного із них, що навітлює початки і розвиток тих польсько-большевицьких акцій, що їх кровава тінь впала на українське населення Холмщини і Підляша.

Зимою почали большевики скидати масово своїх парашутистів, які поки що нічого не робили, тільки швендалися у терені. В середині зими почали появлятися уже малі групки на терені Холмщини і Підляша. На Підляшшу з початком зими появилися уже навіть великі групи, які йшли на Полісся, переправляючись через Буг. В тому часі появилися польські банди, які при нападах старалися балакати ломаною московщиною. Цікаве, що усі ці банди появлялися на українських або мішаних теренах, а не було їх на корінно-польських землях. У відповідь на появу таких банд, німці в половині квітня почали арештувати в деяких селах тих, що носили червоні опаски чи були членами сільрад підчас перебування большевиків на цих теренах, осінню 1939 р. Деяких із арештованих відвозили до Люблина, деяких стріляли на місці, прим. у селах Ярославець, Уханє, Матче, Грубешівського повіту (7-ох селян і українського вчителя Романюка). Такі самі випадки були в повіті Біла Підляська.

В половині травня почали німці разом з польською поліцією робити облави на ці банди, зокрема в грубешівському і холмському повітах. Облава що почалась 25.V. охопила північно-західну частину грубешівського повіту та холмський, красноставський, замостенський і томашівський повіти. 27 травня почалося масове палення сіл і стріляння людей на доноси польської поліції. М. ін. спалено слідуєчі села: Ідешин 17 господарств, Молодятичі 17 господарств, Гонятичка — пів села, Копилів — четвертину села, Степанковичі — кілька господарств, Кулаковичі — четвертину села, Кобло — кілька господарств, Шерятич — кілька господарств, Буско — кілька господарств, Стріличі — четвертину села, Мяжке — 3 господарства разом з постріляними родинами, Посадів кілька господарств, Горшків, Ситно, Ситанєч, Боньча, в Молодятичах застріляли 2-ох селян, у Ідешині мали розстріляти Лопушанського Михайля, але тому що він втік розстріляли його жінку і брата. Крім того розстріляно цілий ряд українців — яких назвищ в тій хвилині не знаю. Усе це діялося у районах польської поліції, яка робила доноси до командантів пацифікаційних відділів, вказуючи завжди

на найсвідоміших українських громадян, які займали провідні місця чи то в Кооперативах чи в Українських Освітніх Товариствах — як на прихованих комуністів.

Арешти українців йдуть без кінця, а тимчасом банда нападаєть даліше на цукроварні, млини військові транспорти, тощо. В останніх днях травня напала одна банда на станицю Української Поліції в Телятині грубешівського повіту, Підчас перестрілки вбито двох поліцистів — а станицю спалено.

* * *

Ми передали уривок — який охоплює цілість терену. Подані у цьому факти потверджені звідомленнями з поодиноких округ. До цього звіту хочемо додати кілька наших завваг і висновків.

1. У світлі інформацій, що їх має ОУН плян польського повстання був предметом міркувань польських чинників в Лондоні та Москві від перших тижнів грудня, себто від часу, коли німецька армія перейшла до дефензиви. Діялося це так з ініціативи польських кругів, як із натиску Лондону, для якого польське повстання було одним із звен того другого фронту, який хотіла монтувати Англія з поневолених німеччиною народів (Греки, Сербі, Польяки) та деяких т. зв. самостійних держав. Ціль викликати дезорганізацію в зацікалі Німеччини, та (якщо йде спеціально про Польщу) перетяти ті комунікаційні артерії, що лучать Німеччину зі Східнім фронтом.

2. Керівники польського підпілля на окуповуваних теренах постиніся до цієї концепції спершу негативно, добачуючи у ній чергову спробу Англії поювати польськими руками. Вказували на неманучість німецької реакції, яка потягне за собою стільки жертв зпоміж польського населення, що ціла імпреза ледви чи виплатиться. Масові репресії супроти польського населення можуть не тільки ліквідувати цей актив, що зорганізований в підпіллі, але посявяти польське підпілля моральною опори серед власного суспільства. Воно може визнавати терористичні методи польського підпілля безглуздими в даний момент і відвернутися від цих, що вживають цих метод.

3. Події, що йдуть зараз на Холмщині вказують, що побідила компромісова постановка; зрезигновано із загального повстання, а обмеженося партизанським рухом на мішаних — з українською перевагою — теренах в пооді-зу корінних польських земель. Передбачувано видно — (показалося, що слушно) — що німецька кривава відплата впаде на населення теренів, де будуть діяти банди, що рахунок за польсько-більшевицькі напади платитимуть українці. Терен операцій вибрано доцільно.

4. Цілий березень-квітень від відомостей про польське повстання аж гуло. Відомості ці мусіли мати і німецькі поліційні органи, які завдяки ослабленій польській т. зв. конспірації мали можливості пролазити у середину польських організацій. Гестапо перевело в тому часі арешти у всіх більших осередках Г. Г. — при чому нафленше потернів його пупильок Львів, бо лежить на Українській території. Маємо усі дані твердити, що німецькі поліційні органи знали, на що заносилося і це, що вони зараз роблять не можна опрандувати вепоінформованістю чи заскоченням. Стільки, якщо йде про саму партизанську акцію. Та не те головне. Українець стави в собі в першій мірі запит, чому зроблене відповідальним за польсько-більшевицький бандитизм — українське населення Холмщини. Надуть з німецького боку закиди, що воно дає харчі партизанам. Не виключаємо, бо якщо там сиділи німецький селянби і до його хати прийшли озброєні бандити — то він їм все майно відда-би. Це повинні розуміти зокрема ці панове, що обкладають заставами ліси і чедають терпеливо, чи якийсь бандит не зволить вилізти за край лісу. Лісів нацифікатори рминають — зате, палять і мордують по селах. Як толкувати собі поведінку німецьких поліційних властей? Незорентованістю у місцевих умовах можна пояснювати вчинки виконних нижчих чинників. Між ними є багато людей, що їх мозги за примітивні, щоби розібратися в польській про-вокації. На нищення українства наставляють німців теж т. зв. фольксдойчерп — а сути рені законспіровані польські агенти Сікорського і Сталіна. Але кі-

нець кінців хтось з німців за це відповідає. А ці панове, що кермують пацифікацією сидять на тих теренах вже близько три роки. Вони мали нагоду за цей час добре пізнати українське населення Холмщини, яке перше здавало контингенти, перше виконувало усі розпорядки німецької влади. І коли нині те населення тисячами арештують, стріляють, палять то тут маємо до діла з чим іншим. Польсько-більшевицьку партизанку використано для нового наступу на фізичну субстанцію українського народу. Удар вимірено в ту свідому частину українства, що на Холмщині впродовж останніх літ наросла. Тому жертвою падуть священики, учителі, свідомі селяне. Нищать фізично живий елемент на одних теренах, щоб тероризувати рівночасно на других, мовляв не схочете нам служити зробимо з Вами те, що зробили на Холмщині. На холодно обдумане і холодно переводжуване фізичне нищення українства і спроба стероризувати ціле українське громадянство на усіх землях — ось правдива ціль цих страхіть, що мають місце на Холмщині. Те що маємо під сучасну хвилину на Холмщині уявляє собою якусь несамовиту картину польсько-більшевицько-німецької спілки на знищення України.

Не кличемо нині до відплати, бо ми свідомі чим воно в сучасний момент могло б скінчитися. Але, якщо нищителі думають, що нас в той спосіб знищать — то помиляються. Нас не раз уже нищено вогнем і мечем — ми все таки видержали, ми все таки росли. І нині ми теж ростемо. Те, що сьогодні переживає Холмщина — те саме переживають, може тільки не у таких розмірах, усі українські землі. Та в парі з тим український селянин, робітник інтелігент доходить до свідомості, що тільки тоді ці страхіття устануть, коли на сторожі ЖИТТЯ і МАЙНА українця стоятиме українська збройна сила — Українська Держава. Боротьба за неї є справою кожного із них. Поширення і поглиблення національної свідомості це є той безсумнівний здобуток останніх місяців.

Сьогодні до відгомону стрілів прислухується ціла Україна. Холмські і їм подібні події будуть тим цементом що сполить нас в одну велитенську бойову громаду, що переживши „советський рай“ — та закоштувавши „Нової Європи“ спрямує усі свої зусилля на здобуття власної держави. БО ТІЛЬКИ У НЕЗАЛЕЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ДЕРЖАВІ РЯТУНОК НАЦІ І КОЖНОГО З НАС.

ПЕРОМ І ШПАДОЮ

ДЕЩО ПРО НЕПРИМИРИМИХ.

Одних із головних засобів, що їх вживають у боротьбі з нами наші вороги є пропаганда. На більшу скалю стосують її вони від літа минулого року. Як відомо, ще літом 1941 року появились у Львові і в місцевостях краю летючки підписані т. зв. фракцією непримиримих. Кілька днів після цього випустила мельниківська верхівка свої летючки — у яких послуговуючися цитами т. зв. непримиримих, загрубіла про розлам в ОУН, чи як то у них писалося серед „бандерівців“. Мовляв — „бандерівці“ розкололися на дві частини, з яких одна оформила себе як „фракція непримиримих“. „Непримиримі“ стали у різкій опозиції до Бандери і Стецька за нібито їх невмілу і угодову політику судити Німеччини, тої Німеччини, яку „фракція непримиримих“ буде поборювати усіма засобами, до терору включно. Висновок: „бандерівці“ розвалилися від внутрішньої анархії, і одним репрезентантом політичного українства є ОУН з „Вождем“ А. Мельником на чолі.

Ціль летючки „непримиримих“ і мельниківців — ясна. Зdezорієнтувати

членство і громадянство, підірвати авторитет Провідника Степана Бандери і що може найважніше, спровокувати німецькі власті до репресій. Ясна річ, що „фракцію непримиримих“, яка заявляє, що буде боротися терором з Німеччиною, мусять ліквідувати органи німецької поліції. Де шукати „непримиримих“? Ніде інде тільки серед учорашніх „бандерівців“ — бо ж „непримиримих“ звідти вийшли. Не важко було встановити середовище, яке сплодило „фракцію непримиримих“ і її архиреволюційні летючки. Що більше устійнено навіть особу, яка впала на той геніяльний помисл. Цею особою був один мельниківський „робітник пера“. Другий його товариш по фаху уложив знову летючку від т. зв. Краєвої Екзекутиви на Західних Землях з поданим угорі змістом. Закінчивши творчу і відповідальну роботу збирали від втаємничених у „справу“, — gratуляції („знаєте капітальний помисл!“), але вислід обох летючок був більш чим мізерний. Та годі сказати, щоби труд мельниківських акушерів від „тракцій“ пішов зовсім намарне. Страшак „непримиримих“ з якого Львів сміявся — став улюбленою зброєю провінціальних „вождиків“ які завжди мають змогу знайти наївничків, які вірять у найбільш безглузді „новості“ — в „духів“ Вернигора, святу Михальду, листи з неба і т. д. Ціль знову та сама; нацькувати Гестапо на ОУН — аджеж її члени не мають на чолі написане хто „примиримий“ хто ні — отже треба брати, кого вдасться взяти. Спеціальну оживлену акцію в тому напрямі провадить від ряду місяців бережанський „вождик“ мельниківщини на сілку з головою тамошнього Українського Комітету. Останній видав навіть в квітні обіжчик у цій справі. Ось що пише у розділі п. н. Справа молоді: „Ворожі національні групи у останніх часах знайшли доступ до нашої молоді і граючи на її національних почуваннях впливають на неї з загрозливою шкодою для неї і української суспільности“. Дальше слідує погрози „вартоломієвої ночі“, яку можуть нам „справити“ (вислів обіжника) Німці і т. д. Що до ворожих національних груп — це справа другорядна — то готуйте, що „знайдіть доступ“. Німцям це вистарчить. Давати ще якісь коментарі зайво. Ціла мудрість панів з Комітету тут вища, як на долоні.

Ясна річ, що ця кампанія мусить дати висіди в умовинах, де вишукується усікі причини до фізичної ліквідації національно-свідомого активу. А пислідом її те, що більшовицькі і польські агенти мають змогу робити все, що хочуть на український кошт. Конкретний випадок. Невідомий справник вбив якогось фольксдойчера у Соснові підгаєцького повіту. Як ми вже сказали справник невідомий, тло вбивства теж. Мимо цього у відповідь арештовано кількадесять українців, які стоять під загрозою розстрілу. Чому саме українців? Ясно, якщо є такі (з назви) українці, які вбивають місяцями, що всьому тому, що для німців неприємне винні „бандерівці“, то німці мусять арештувати і розстрілювати українців, бо між ними сподіються тих апокаліптичних „бандерівців“ виловити. Що при тому падуть жертвою Богу духа винні українські громадяне — це стало вже їх правилом.

Є округи де мельниківці і одурчені ними осібники — усе що небуть станеться приписують нам, ОУН. Нападають бандити на хагу — хто зробив — ми, хтось когось уби — хто винен ми, хтось когось підпалить — хто зробив — ми. І так у безконечність. Колись — за усі негативні прояви нашого життя роблено відповідальним Д. Донцова. Забив на селі парубок парубка за 50 коп. — „Чин гідний ідеології Д. Донцова“ — заживив один „відповідальний ж ридист“. Не помагало те, що — як зазначений Донцов у Віснику — судове сидство ані разу не виказало його причастности до тих усіх злочинів, все одио винен був він. І ми сьогодні сміялися б з тих усіх ідіотизмів, якщо б вони не потягали за собою жертв зпоміж українського громадянства.

Це правда, що ми боремося з німецьким окупантом так само як і з другими татарниками, але так само правдою є, що ми не вживаємо у відношенні до Німців метод терору — бо в сучасних умовинах вважаємо їх недоцільними. Говоримо це ясно і отверто, щоби наше громадянство знало, що з випадками того рода, як у Соснові нічого спільного ОУН не має і щоби наше громадянство знало кому має завдячувати репресії — тюрми, розстріли.

Мельниківщина перечислиться. Провокаціями нас не знищать. Ними вона може тільки творити заслону для польсько-більшовицьких акцій; може бити по українському громадянству — по тій інтелігенції, що її не добило НКВД. В першому випадку є вона союзником Сталіна і Сікорського, в другому — агентом Берліна. „Непримиримі“ серед українців є, тільки не там, де ви їх хочете бачити панове мельниківці. „Непримиримі“ є ви самі. Непримиримі з добром української нації і зі здоровим глуздом. І за цю непримиримість вам український народ заплатить.

МЕЛЬНИКІВСЬКІ ЗЕЛЕНО-СВЯТОЧНІ КОНВУЛЬСІЇ.

Цьогорічні Зелені Свята використала мельниківщина для того, щоби „дати себе чути“. Ясна річ, що у тих місцевостях, де вона ще щось згл. когось має. Всюди там чули більш або менш вдатні спроби надати цьому загально-національному святові характер партійної мельниківської імпреси засобами усування символів Української Держави — Володимирівського Тризуба і насаджуванням партійного з мечем, заміною мапису, „Героям Слава“ на „Борцям Слава“. Видно слово „Героям“ їх непокоїть. Що в цей спосіб допустилися профанації пам'яті героїв — це їх не обходить. Вважаємо що ці, що лягли в часі Визвольних Змагань і Національної Революції не воювали за жадну партію, ані за жадного „вождя“. Вони воювали за Українську Державу і тому на їх могилках можна складати символи тільки тієї держави. Цей аргумент до мельниківських черепів не трапляє, бо в їх уяві Україна є для їх партії. У Львові у кафедрі св. Юра духовенство відмовилося правити панахиду над мельниківським тризубом, внаслідок чого панахида відбулася з годипним опізненням при бічному престолі. Видно, що духовенство має вже досить мельниківських шопок.

На обох цвинтарях, янівському і личаківському роздавано летючки (що за революція!). Замість вони тим, що всупереч традиції Зелених Свят — як свята поляглих, їх основним тоном були славословія у напрямі живучого кандидата на нового „батька“ України А. Мельника. Крім цього по цвинтарях у ви́халісь мельниківські „іаксенги“. Цьогорічні Зелені Свята виказали тільки черговий раз слабкість мельниківщини, а даліше її розбивацький характер. Вони навіть у дороге кожному українцеві свято мусить ввести дезорентацію і заколот. Ясна річ, тільки там, де чує за собою плечі свого хлібодавця і пана.

ДО ХАРАКТЕРИСТИКИ УЦК.

Український Центральний Комітет — точно його верхівка — бо її маємо в першій мірі на думці — виявляє яскравіше своє правдиве обличчя. Як відомо УЦК, це установа покликана до життя німцями, від них всеціло залежна і на ділі ними кермована. Тим менше намагаються вони дорогою самореклами на сторінках німецької преси українською мовою (Львівські і Краківські Вісті) грати ролю національно-політичного представництва українського народу, у межах т. зв. Генерального Губернаторства, вносячи у внутрішнє суспільне і політичне життя українців новий елемент замішання і розкладу. Саме під кутом отих з національного боку шкідливих політичних аспірацій УЦК організував відомий з преси зїзд представників Українських Комітетів у Львові. І не дивлячись на це, що на зїзді львівські політичні спекулянти (звичай у Львові „крахусами“) зустрілись з дошкульною критикою існуючого стану, політична діяльність деяких кругів УЦК не прийнялася, як не прийнялися теж акція УЦК у напрямі т. зв. охоплення цілості українського життя, якщо жертвою впала Жіноча Служба України і „Просвіта“ та навіть т-во „Відродження“. Замість була м. ін. заява Кубійовича про те: що УЦК бачить своє завдання в тому, щоби все українське життя органічно і позитивно ввести в ни́дшню державну систему.

В розвиненні тої політичної лінії УЦК розгорнув весною цього року анкетову акцію, яка мала виявити, які політичні сили діють в краї, який їх вплив на українське громадянство, які методи їх роботи, та яке їх відношення до УЦК, як політичного твору. Кому в інших відносинах потрібна така акція і такі відомості — не потрібно вказувати, Українське громадянство

мало змогу відчуту на власній шкірі. У зв'язку з тою лінією стоїть творення „нової ідеології“, коло якої захоляться такі випробовані „ідеологи“ як Глібовицький і Кушнір. Перший говорить навіть про новий „рух“. Що це за ідеологія — про те, можна прочитати у звідомленнях з нарад у поодиноких Окружних Комітетах, а тих не збуває. Ідеологія „Нової Європи“, тої, яку кожний українець чує на власній шкірі. На нарадах гремлять нові ідеологи про новий лад — і про ... невідповідальщину (про це преса не пише). Невідповідальщиною є по думці „відповідальних“ провідників і керманічів УЦК — ОУН. Коли її — як твердять наганячі „Нової Європи“ — треба буде ліквідувати навіть неприємними засобами (читач знає, що це за засоби!) то це в ім'я Нової Європи і України треба буде зробити. Ми мали різних противників. Ми боролися за Польщі з партійним світом, ми могли закидати прим. Ундові чи іншим партіям опортунізм, але ми не закидали їм, що вони при допомозі польської поліції хотять нас ліквідувати. Боротьба відбувалася в українських рамках і тому ми трактували їх не як ворогів (слово „ворог“ відносно до зовнішніх чинників) але як противників. Нині ситуація інша. Нині ті круги УЦК, що чужими руками, руками поліції окупанта хотять нищити нас (нічого іншого нам протиставити не можуть) є ворогами у повному — того слова значенні, такими самими як споріднена з ними духово і персонально мельниківська верхівка, яка як відомо втішається в УЦК. окремими привілеями.

У kwestії відповідальности маємо свій погляд. Що не відповідаємо перед тою німецькою інституцією, що її у всьому слухає УЦК. — це факт. У тому розумінні ми є безвідповідальщина — і цим ми можемо гордитися.

Ми відповідаємо за це перед українською нацією і перед історією. А перед ким відповідає УЦК, про те кожний свідомий українець знає. Вашу — відповідальщину панове народ відповідно оцінює а історія теж своє слово скаже, За те не бійтеся.

Стоїть питання, чому сьогодні про це все згадуємо. Ми далекі від того, щоби твердити, що Українські Комітети є сьогодні зовсім зайві. Ні. Раз обставини склалися так, що існувати можуть тільки такі твори, як Українські Комітети, то ясно, що існувати вони повинні. Але йде про те, щоби виконували вони ті завдання, які їм під силу і які не йдуть в розріз з українським національним інтересом. УЦК не сповнює саме своєї важливої ролі, а претяється туди, куди йому не слід йти. І про це саме нам іде. Що не всі люди з верхівки УЦК ідуть туди, куди тягнуть їх Глібовицькі і їм подібні, нема сумніву. Але річ в тому, що вони не мають ніякого впливу і можливостей ширшої праці. Над усім тяжить бюрократична система, амбіціонерство і закукуріченість „кракусів“, що створили кліку паралізують кожний здоровий почин, ради того, щоби заспокоїти свої особисті, хворобливі аспірації. Не маючи понерти в кругах українського громадянства, ті панове шукають його і знаходять деінде. Що в основі тих взаїмновідносин лежить стара засада — даєш ти, дам я — про це годі сумніватися. Про це говорять факти.

УНО І ЙОГО УКРАЇНСЬКИЙ ВІСТНИК.

Подібну роллю до УЦК, робить берлінська експозитура мельниківщини, централь т. зв. Українського Національного Об'єднання. З днем 17 травня почав появлятися наново його орган „Український Вістник“. Голова УНО Омеляненко пише у передовиці під наголовком: Вимоги хвилі — наступне: „Протимосковський фронт мусить мати тільки успіх, і тому для нього не сміє забаркувати й нашої старанної, ширшої праці. Робімо це твердо та заціпивши зуби навіть там, „де нас нерозуміли б і зневажали б. Це буде нашою жертвою для України й для Нової Європи“. Це називається бачити „світ та події не з маленького свого вікна, а широко і далеко“. Що з тими проповідями холуїства мають Петлюра і Коновалець, яких світлина поміщені на першій сторінці, цього і чорт не розібравби!

Польська акція. На іншому місці згадуємо про польську партизанку на Холмщині. Активізується теж польський елемент на терені З.У.З. Згідно з нашими відомостями туди переходять і тут ведуть свою роботу члени під-

пільних польських організацій з корінних польських земель. На ЗУЗ режим у відношенні до поляків декшай це раз, а друге, тут можна робити на конто українців. Ми далекі від того, щоби повчати поляків, що вони мають робити, але хочемо зазначити одне; обсервуючи настрої польського громадянства стверджуємо що воно у великій частині вважає українців за свого ворога ч. 1. Вдумаймося в це: Польща втиснена між Німеччину, що є її історичним ворогом і ССР, що думає після побіди (якщо її досягне) перенести свою столицю до Берліна — вважає Україну своїм головним ворогом. Більш класичного прикладу політичного ідіотизму, якого джерелом „кресовий шовінізм“ годі собі уявити. Так воно одначе є. Кожний день дає на те тисячі доказів. Ми не вважаємо Польщі нашим першим і головним ворогом і ми не концентруємо нашої енергії виключно на польському відтинку. Можливо, що деяким обивателям здається, що для них Україна це те, що замкнене між Збручем і Сяном, або звичайним демагогом, що готові ревіти про нашу угодовість у відношенні до Польщі, це наше ставлення справи не сподобається. Тим менш воно політично доцільне і правильне. Хочемо одначе попередити панів кресовиків, що їх витівки дбайливо реєструємо і що якщо вони не перестануть робити собі якраз наших земель тереном своїх поррахунків з німцями — то ми їм за це все відплатимо. Як ми платимо, вони знають з часів своєї державности і про це говорити детально не вважаємо за потрібне. Накидувати почікам сьогодні війни не хочемо, але якщо вони шукають війни з нами — то її знайдуть.

До питання військової підготовки

Військово-технічний вишкіл це останнє звено ланцюха чинників, що рішають про вартість збройної сили. Ясна річ, що повність реалізувати його можна тільки в армії. Уважаємо за вказане підкреслити ці слова, з уваги на те, що багатьом, зокрема молодим людям — здається, що читанням військової літератури, коротким примітивним вишколом, імпрізованими виравами можна зробити себе вояком, що більше старшиною. Глибоке непорозуміння, якому місця не повинно бути в нашому середовищі. Справжній військовик усвідомляє собі, яку величезну суму вмістостей і знання мусять мати вояк на фронті. Різного рода військові курси можуть дати тільки деякі основні поняття про війну, тактику, про зброю, внутрішню службу, тощо, але ніколи не дадуть готового вояка з тої причини що інструктори не розпоряджають відповідами до цього засобами. Так мусять дивитися на цю справу учасники таких курсів. Але військова підготовка в тому зміслі, як про неї цалком ма, може встигає дати децю і в ділянці військово-технічного вишколу, студії над воєнною історією зокрема останніх сто — чи десятиліть, основами стратегії чи тактики організацією армії можуть дати, як ми вже вище згадали погляд на цілість справи. Це одне. З другої сторони, навіть поза рамами армії є можливості набути деякі вмілости, необхідні для вояки чи старшини. Не вважаємо за потрібне і вказане розписуватися обширно про ці можливості, стверджуємо, що вони є і будуть завжди. Вони не великі. В тому між іншим різниця між військово-технічним вишколом, а дзюма перед тим згадованими чинниками — передумовами вартості збройної сили. Тим менш треба ті скромні можливості використовувати.

Під кінець ще кілька загальних заваг. В першій частині нашого нарису окреслили ми військову підготовку, як творення передумов до організації

при відповідних зовнішніх і внутрішньо-політичних умовах боєздатної збройної сили нації. Безперечно умовини окупації утруднюють працю в тому напрямі, але виключити її не можуть. Мірилом живучості і державно-творчих здібностей нації є вміння використовувати все і вся для забезпечення собі шансів перемоги. Це відноситься до кожної ділянки життя нації, включно з військовою. Коли молодого громадянина змалку заправлятимемо до твердого життя, коли скріпимо його фізичний організм, коли виховаємо у нього фізичну справність, коли вцілімо в його душу воляцькі прикмети, коли навчимо його потрібних у військовій службі вмілостей — тоді навіть в короткому часі можна буде зробити з нього вояка. — бо тоді можна буде зосередити увагу на військово-технічній вишкільній, якого — і тільки його одного — буде такій людині потрібно. Сьогодні не знаємо, в яких умовах прийдеться нам творити нашу збройну силу, яким часом будемо могли розпоряджатися для її вишколу і тому потрібно використати усі можливості які можуть нам у майбутньому улегшити цю справу.

Друге. Сьогоднішнє молоде покоління виховане на нашій лицарській традиції — зокрема на традиції останніх визвольних змагань. Воно мріє про збройний чин: воно бачить себе у майбутньому, як вояків. Йому віримо в це — не забракне духа, посвяти і героїзму. Але його треба усвідомити, що це хоча найосновніші прикмети вояка, то все ж таки одинокі вони не рішення. До них треба з одної сторони відповідної фізичної справності — так з другої сторони військового вишколу. Перше в цілій майже повноті, друге частинно може людина набути в мирному часі — поза рамами армії. Хто тільки мріє про те, щоби стати вояком, а не підготує себе систематично, послідовно і витривало до служби нації зі зброєю в руках, цей останеться безсилим мрійником, якого розчавить тверда дійсність. Для того типу мрійників, що їх мрія від життя ділить пропастю бездіяльності — місця між нами немає.

Третє. Читача здивує напевно великий натиск, який поклали ми на фізичне виховання. Здивує передовсім того, хто практично з військовою службою нічого спільного немає, бо для інших це найбільш зрозуміла річ. На фізичне виховання, як засіб військової підготовки звертаємо увагу тому, що ми глибоко переконані про його вартість у цілості військової підготовки, а далі — тому, що знаємо, як низько у нас ця справа стоїть. Тут окремий аспект треба б звернути до юнацтва і його про це усвідомити. Так само про це мусить думати і молодша частина громадянства, чи що їй прийде взяти кріс до рук. Не маємо наразі зв'язу з армією, але на її потрібно підготувати себе до ролі вояка. Вояк як ми знавали на початку — це фізична справність, мораль і військово-технічний вишкіл. На усі три чинники мусимо звернути увагу, коли хочемо перемоги нашої зброї у майбутньому. Бо перемоги не здобудуть ні фізичні ні моральні „вимочки“, але повноварті під фізичним, духовим і боєво-технічним оглядом вояки української національної революції.

Слідом промислового розвитку України

Довголітнє підярємне існування України не дозволило до сьогодні у належному розмірі розвинути всі ті господарські властивості України, які обумовляє її природне підложжя, густота і розрідчість населення, її фізично-географічне і геополітичне положення. Причиною цього — брак політичної самостійності. Довголітнє відсутність української суверенної влади унеможливило організувати і розвивати український господарський терен під кутом державної рації Києва. Тільки Києва і ніякого іншого організуючого і диспонуємого осередка з поза українських земель.

на достаттєвнї. Активізується теж польський елемент на терені З.У.З. Згідно з нашими відомостями туди переходять і тут ведуть свою роботу члени під-

Перед майбутньою українською владою стане на весь ріст велике і відповідальне завдання від нової творити господарську структуру і господарську політику України, на засадах та під кутом доцільності, які досі були цілковито невідомі і чужі українському господарському будівництву і розвитку. Український господарський терен із усіма своїми властивостями і можливостями від довгих віків не знав виключності господарських, політичних і культурних потреб самої України. Це стане чимсь великим новим.

Українське господарство у його історичному минулому не мало рівномірного розвитку. Господарська доля є тісно пов'язана і залежна від політичної судби. Лиш невелика частина українських земель у політичній підлеглості Польщі опісля Австроугорщини і знову Польщі була влучена в іншу систему від цієї в якій перебувала більшість українського терену, тобто від системи московської політики. Ще інакше було формоване господарське обличчя Карпатської України у чесько-словацькій, а опісля у мадярській системах, та Буковини в румунській. Врешті, з малими винятками, майже на всіх українських землях — коротко вправді — бачили ми володіння московсько-большевицької системи. Ось історична перспектива різномірних наверхствувань, різномірних господарських концепцій, структур і політики та різні методи і ширина використання господарських властивостей українського терену.

В Польщі українські землі, тоді коли Польща вже виразніше формувала своє господарське обличчя, належали до т. зв. „Польщі Б“. Ця „Польща“, у протиставленні до промислової „Польщі А“, була продуцентом хліборобських продуктів, а консументом промислових. Польща планувала ввести відповідну „гармонію“ поміж обома господарськими регіонами, шляхом розбудови на Сході тільки тих видів промисловості, які мали забезпечити Польщі всесторонню експлуатацію природних багатств української землі і робочої сили її населення. Подібне хліборобське обличчя мали й українські землі на Карпатській Україні і на Буковині. Вправді гірські райони визначалися лісовою промисловістю, але лісове господарство всетаки було ведене хліборобом. На цих теренах стрічаємо в українця, як господарника, хліборобський комплекс. Він визначається цієтизмом до землі вірою в її провідну роль в господарстві та переконанням, що зовсім природним явищем є користування з виробів чужого промислу, або власного, але вездозного для зиску чужим підприємцем і чужим капіталом. Подібне явище, хоч менше ярко (в останніх часах щораз менше) завважується відносно торгівлі.

До половини XVIII століття на українських землях під московською заляманщиною не було більшого зацікавлення промисловістю, не враховуючи цукроварства і інших ділячок харчевого виробництва спертого найголовнішим чином на кустарницьких методах праці. Перші промислові осередки у московській імперії творяться довкруги Москви, далі Петрограда, а врешті на Уралі. Українська промисловість ставить перші кроки щойно в першій половині XIX ст. Тоді починається промислова експлуатація вугільних злож, недавно відкритих в Донбасі. Після перебудови залізничної лінії, що лучить криворізьку залізну руду з донецьким вугіллям, починається сильний ріст українського гірництва і металургії, оцих основ кожної на ширшу скалю ставленої промисловості. Але українські природні багатства використовувала Москва відповідно до своїх цілей і концепцій, спираючись при тому на закордонному капіталі. наперед французькому і французько-бельгійському, а опісля англійському, а врешті і німецькому. Перед українцем у промисловій ділянці станув, незалежно від його волі чужий капітал, чужа концепція і цілі, непов'язаність промисловості з господарськими властивостями терену, розріз поміж зацікавлення хліборобства в промисловому розвитку краю, та краєвою господарською доцільністю а господарською політикою Москви. У висліді українцеві довгі десятиліття оставав у тій справі пасивним обсерватором, навіть тоді, коли почав заповнювати нові заводи як чорноробоча сила.

Такий стан стане нам ясний щойно тоді коли усвідомимо собі, що Україна по думці московських господарських намагань, мала призначення бути основним експортером хліба і імпортером промислових виробів. Це в добі

горячки, погоні за скорим і легким та дешевим і високим зиском мало давати з року на рік у відповідній прогресії зростаючі доходи та збагачування Московії шляхом добре продуманого перекидування суспільного доходу з України у Московію. Наскільки це Москві вдавалося, вказує факт непропорційності поміж заможністю і видобутком багатств і виробітком дібр в Україні і в Московії. Москва збагачувалася мимо своєї вбогости, — Україна бідніла помимо своєї заможності. Український хліб мандрував на європейські і заморські ринки через московську господарську організацію, Україна знову ж сприваджувала промислові виробы з Москви, будучи у всіх цього рода орудках використовуванна, і то у найбільш нахабний спосіб. Все те не сприяло вихованні сучасного українського господарника, що як український хлібороб, боронячи своєї землі, станувби до боротьби за українську доцільність у господарському обличчі краю і зумівби таку боротьбу вести та видержати в ній. Зрештою годі собі уявити щось подібного в умовинах політичного насильства і в умовинах бездержавного буття української нації. Господарські намагання Москва все оцінювала як політичні, загроза і в цій ділянці страхала Москву, як загроза її політичному володінні й імперіяльним намаганням і плянам.

Москва у своїйму большевицькому виді була вірна задумам і заповітам царів. Нищила українське господарство, коли воно було їй політично небезпечне. У неї „антикапіталістична“ Москва вижебрувала в західно-європейських капіталістів капітали на грабіжницьких умовах користування з них, коли рішила, що Україна має поносити кошти московської експачізії і володіння, Україна мала стати базою господарської відбудови і розвитку нового московського царства, на таких самих нерівних умовинах, як це було за білих царів. Неп не дав передбачуваних вислідів — Москва пішла на шлях грабіжі і терору у виді політики п'ятирічок. Повстають тоді промислові гіганти і рівночасно голод, а ціною його зростає господарство далеких теренів червоної імперії. Україна знову одержала призначення стати базою господарської розбудови большеві та джерелом доходів диктаторів на Кремлі. Розвиток промисловості в Україні пристосовано до вимог імперіяльних московських цілей нехтуючи цілковито раціональністю, диктованою властивостями українського терену. В Україні повстають заводи, яких розмір, величина та характер продукції пристосований до вимог азійського господарського терену. Дійшло до такої господарської дивовижі, що нпр. легше було набути в Україні частини гидравлічного устаткування для зрошування бавовни в Туркестані, як звичайні цвяхи, необхідні в кожному селянському господарстві. Так Україна поносила кошти большевицького володіння.

У большевицьких умовинах український господарник мав змогу поширити свій господарський досвід і скріпити свою поставу в боротьбі за українізацію українського господарства зокрема і українського господарського життя взагалі. В умовинах своєрідної боротьби вчився видержати, коли боротьба ця ввійде в умовини вирішування характеру і обличчя України. Тому специфічний підхід політичної закраски до господарської проблематики. Москва скоро поняла його та повела боротьбу під назвою боротьби з „контрреволюцією в господарстві“, з „буржуазно-націоналістичним ухильництвом“, ба навіть зі „шкідництвом чужих агентур“. В оцих видах боротьби з московською господарською експльоатацією, часом дуже острожно і тайно, то знову гостро і отверто проявляв свою свідомість і зрозуміння справи український господарник. Боротьба була менше запекла і консеквентна як і на політичному, суспільному чи культурному відтинках. В оцій боротьбі кристалізувалося розуміння українських господарських цілей і непримиримість їх з московськими.

В теперішньому моменті на Україні зміняється політичний імперіяльний чинник. На місце одного — приходить новий. В наслідок воєнних дій промислове життя в Україні одержало найсильніший удар. Німецький чинник йде з ясно закресленим поглядом на характер відношення Німеччини до України. Його політика має на меті забезпечити цілковите використання українського терену для великодержавницьких цілей Німеччини. Найголовнішим в цьому являється господарський тягар України. Україна знову має переставляти своє

господарське життя на нові рейки, а багатства української землі і праця українських рук одержують новий напрям впливу. З точки бачення української рації нічого не змінюється. Вже можна доволі маркантно зорєнтуватися, про що Німеччині йде. Україна стає колоніальним додатком в системі німецької господарки. В колоніальному відношенні бачимо передовсім вивіз сировини, яка перероблена в метрополії вертає назад в колонію у виді готового виробу якщо материк вже ним відповідно насичений. Колонії ставиться передусім вимоги задоволення потреб метрополії. Метрополія старається недопустити колонію переступити ці рамки. Тепер Україна по всім правилам класичної колоніальної політики переходить цілковито під регламентацію Німеччини, починаючи від організації і будови господарського життя, через організацію виробництва і методи її капіталізування, аж до монополії в ділянці вивозу, привозу і торгівлі.

Для точнішого з'ясування вище наведеного даємо неповний реєстр німецьких організацій, які повстали для організованого перекидування українських дібр до німецької метрополії. Така організація займається одним раментам відбутком і виробництвом дібр. другим — перекидуванням їх на захід на засадах монополічної виключності. Це своєрідні капіталістично-виробничо-торговельні об'єднання з широкою правною компетенцією, які діють на засадах законодавства метрополії, нехтуючи цілковито потребами колонії — України. Вони такі: 1. Центральна Торговельна Спілка Схід для сільсько-господарського збуту і запотребування; 2. Німецька Спілка для деревно-лісової господарки; 3. Спілка для торгівлі сировинами; 4. Спілка для закупу шкір і інших подібних продуктів на Сході; 5. Нафтова Спілка Остлянд; 6. Нафтова Спілка Україна; 7. Контигентальна Нафтова Спілка; 8. Східно-нафтова Спілка; 9. Німецька Спілка для закупу футер; 10. Гірничо-гутнична Спілка Схід; 11. Східна Спілка для придбаних матеріалів; 12. Содово-алькалічна Спілка Схід; 13. Східна Хемічна Спілка; 14. Суперфосфатна Спілка Схід; 15. Азотова Спілка Схід; 16. Спілка для мила і пральних матеріалів; 17. Східно-німецька Спілка для управління сільсько-господарськими землями. Це ще далеко не все. Такі спілки вже діють. Творяться щораз то нові; для охоплення котроїсь з ділянок українського господарства. Такі спілки там, де ще не мають зорганізованого апарату в терені, на місцях і низах використовують покищо місцеві промислові і торговельні організації та кооперативи. Поволі в міру вросання у терен місцеві інституції ліквідується, як зайві.

Самі назви поодинокіх звен до подробиць обдуманого і поширеного сітки вказують на схоплення в дупки кліщі експлуатації всіх ділянок українських природних можливостей. Йде головню про видобуток сировини і півфабрикату для заосмотрення німецької продукції і задоволення харчевих вимог. Про розбудову промисловості спертої на рідній сировині немає й мови. Таким способом лінія розвитку українського господарства зачеркнула лук — і сьогодні переходить на такі господарські позиції, на яких її держали білі царі.

Таку спадщину перебере Українська Держава і повірить українському господарникові до розвязки. Не легко передбачити, що українське господарське обличчя треба буде формувати від нова, на засадах нових українських концепцій, цілей, по вимогам тільки української господарської політики. Це праця важка і довга, а вислід її будуть видні щойно по довгих роках, а не тижнях і місяцях. До виконання таких потреб потрібний сучасний тип господарника, що знає ціну рідної землі і її багатств, ціну власної держави для нації, що вміє підійти до цих проблем з рахунком банковця, ка інкуляцією промисловця, еластичністю торговельника та любовію до всего що власне, хлібороба. Перед українським господарником стає важка проба. Хай буде він свідомий цього, що підготовлятися до неї мусить вже під сьогоднішній час. В праці над собою стоїть передусім завдання визволитись від якогось однобічного комплексу: хліборобського, промислового чи торговельного. Однобічність в підході до питання господарства України мають ці чинники, що хочуть тільки котрусь з ділянок використовувати.

Звернення українських багатств в користь українського народу, таке паладіання виробництва і виміни, щоб зростав

суспільний дохід України, витворення такої структури, що би міг поступати політичний, культурний, мілітарний ріст української нації і держави — можливе тільки при свідомості великодержавницької ролі Києва у новій геополітичній ситуації. ЦЬОГО МОЖЕ ДОКОНАТИ ТІЛЬКИ УКРАЇНСЬКА ВЛАДА НА УКРАЇНСЬКІЙ ЗЕМЛІ.

За стиль нашої праці

Час що його переживаємо, має свій питомий характер і від нас, націоналістів, вимагає відповідного стилю в нашій праці.

Теперішня історична хвилина накладає на увесь український народ великі обов'язки. Ці обов'язки важкі і відповідальні, зокрема у відношенні до нас, націоналістів, як до тієї провідної верстви, що організує і проводить національно-визвольною боротьбою народу. Свідомість тих історичних вимог і величезної відповідальності перед нацією мусить стати тим чинником, який формуватиме стиль нашої праці.

Суть цього стилю це поєднання солідарності й ударності у праці, яку мусить диктувати свідомість відповідальності і вимога д.цільності.

Націоналісти організують всі творчі сили народу для національно-визвольної боротьби за українську державність. Націоналісти проводять цією боротьбою. Від якості і кількості цієї організаційно-творчої праці будуть залежати її висліди, цебто в даному випадку — доля цілого народу. Свідомість цього мусить бути завжди наявна у нашій праці, яка мусить визначатися передусім солідністю.

Коли даємо шевцеві робити чоботи, вимагаємо, щоби він зробив їх добре. Коли в кравця, коваля, муляря і в. д. і т. н. замовляємо якунебудь роботу, хочемо, щоб вона була зроблена так, як треба. Для нас це є самозрозуміле. Наскільки ж більше мусить бути самозрозуміле, що робота, яка має за ціль вже не заспокоєння потреб одиниці, але від якої залежить доля усєї національної спільноти, мусить бути виконувана як найосновлішче.

Далі треба нам пам'ятати, що ми націоналісти, стоїмо в осережку уваги всіх — і своїх і чужих. І прихильники і вороги дивляться на нас, пильно слідкують за тим, що ми говоримо і робимо. Одні роблять це тому, бо шукають у нас відповіді на питання, які їх цікавлять і турбують, готові стати з нами, або проти нас, другі — бо хочуть пізнати наші сильні і слабкі місця, щоби могли краще завдати нам удар. Тому кожне слово, яке маємо сказати, мусимо палежно обдумати і зважити, кожне діло, що його виконуємо, мусимо старатися виконати як найкраще. Слова і діла наші свідчать про нашу вартість, тому мусимо всіх зусиль докласти, щоби вони свідчили про нас якнайкращіше.

В нас не сміє бути легковажного ставлення до обов'язків і завдань які ми на себе прийняли, чи які на нас покладено. Ми не сміємо виконувати нашої праці як небудь, ані теж так аби тільки її позбугася. Для таких, що так зміють робити, місця між нами немає.

СОЛІДНІСТЬ — це перший елемент стилю нашої праці.

Другою характеристичною ознакою нашої роботи мусить бути ударність. Все одно, чи діло велике, чи мале, коли воно являється одним звеном у нашій націоналістичній праці, мусимо до нього братися з потрібним запалом і розмахом. Висока ідея націоналізму, що її визнаємо, вимагає відданих, запальних, повних завзяття і посвяти визнавців. І саме відданість, запал, завзяття, посвяти і творчий розмах складаються на поняття ударності, яке мусить характеризувати всі наші почини і діла. Коли хочемо інших запалювати

вогнем віри і посвяти, мусимо передусім самі ним горіти. Без цього всі наші заклики будуть порожнім звуком, який не тільки нікого не запалить, але навіть не загриє, а наші зусилля будуть безплідні.

Завдання, які маємо виконати, важкі, дорога до нашої цілі тяжка-повна перепон. Мусимо пам'ятати, що усунути перепони, виконати завдання і досягнути бажану ціль зможемо тільки безупинною, наполегливою, солідною й ударною роботою. При цьому треба тямити, що націоналістична солідність — це не бездушний, зашкарубілий, дрібничковий педантизм, а націоналістична ударність — це не тріскуче, високопарне, порожнє фразерство. Тверду дійсність, що її мусимо опанувати, переможемо і підкоримо нашими цілями не якимось псевдореволюційним пустомельством, не якимись „страшними“ словами, лише доцільною і всесторонньою працею, проведеною безупинно, вперто й ударно.

Колись у нас існував Пласт і там був гарний звичай, що можний пластуни (-ка) мав обов'язок виконати щоденно бодай одне якесь добре діло. Подібний звичай повинен прийнятися і в нас, націоналістів. Розуміється не йде тут про діла того роду, як дати бідному 10 грошів чи принести води якійсь бабусі. Йде тут про діла з категорії таких, які складаються на зміст нашої праці. Треба в наших рядах глибоко вкорінити почуття обов'язку, щоденно, завжди робити щось для добра нашої справи. Нехай це буде праця над собою чи над другими в ім'я найвищої ідеї, дрібна чи велика, але нехай ні один день не мине нам безкорисно. Треба, щоб день, в якому ми нічого не зробили безпосередньо чи посередньо для справи, вважали ми змарнованим днем. Треба, щоб ми повсякчасно усіма силами змагали створити такий стан, щоб у нас не було змарнованих днів.

Питання стилю нашої праці — це питання її кількості і якості. Елементарним обов'язком кожного націоналіста є змагатися за досконалість цього стилю, за здійснення його передовсім на своїй власній особі, на своїй власній праці з твердою свідомістю того, що справжній націоналіст мусить бути не тільки готовий вмерти за ідею, але він мусить вміти і жити для неї.

З М І С Т І

стор

Державний чин України	1.
Лицем до Сходу	4.
З приводу Холмських подій	7.
Пером і шпадою	9.
До проблеми військової підготовки	13.
Слідом промислового розвитку України	14.
За стиль нашої праці	18.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 1.-- РМ.